

Mužů s rakovinou varlete v Česku přibývá, na zmrazení spermií před léčbou se však občas zapomíná. Přitom hrozí neplodnost

22.7.2024 - Petr Lesenský | Lesensky.cz

V České republice v posledních letech přibývá pacientů s diagnózou rakoviny varlete. Podle údajů z Ústavu zdravotnických informací (ÚZIS) je 15. nejčastěji diagnostikovaným novotvarem u mužů, přičemž průměrný věk nově nemocných je pouhých 37 let.

Přestože je léčba obvykle velmi úspěšná, její samotný průběh často negativně ovlivňuje plodnost, což je s ohledem na věk pacientů zásadní. „Klíčové je proto včasné zmrazení spermií, což se bohužel obvykle neděje,“ upozorňuje IVF specialista MUDr. Martin Maděrka.

Rakoviny varlete přibývá, šance na vyléčení je však velmi vysoká

Podle údajů ÚZIS počet případů rakoviny varlete v dlouhodobém trendu stabilně narůstá, naštěstí však pacienti s tímto onemocněním mají jednu z nejvyšších šancí na vyléčení. Hranici pěti let překoná 96,7 %. U pacientů v 1. klinickém stadiu nemoci je pětileté přežití dokonce téměř stoprocentní. Jelikož je střední věk nově nemocných 37 let a nejvíce zasaženou věkovou skupinou jsou muži ve věku mezi 30 a 39 lety, je zásadní myslet také na život po vyléčení.

„Onkologická léčba je obvykle velmi agresivní pro množící se buňky, což jsou v lidském organismu bohužel i ty reprodukční. Jelikož se dělí velmi intenzivně, jsou na tyto terapie značně citlivé,“ vysvětluje IVF specialista **MUDr. Martin Maděrka, Ph.D.**, vedoucí lékař z kliniky **REPROMEDA**. „Z tohoto důvodu je ideální buňky zmrazit ještě před započatím léčby, aby po vyléčení mohl pacient vést plnohodnotný život a měl možnost založit rodinu. Bohužel k této úvaze často nedochází. Onkologové i samotní pacienti samozřejmě primárně řeší zdraví a ochranu života, a o tom, co bude po vyléčení, se v této fázi ze zorného pole často ztrácí,“ říká lékař.

Odběr spermií před léčbou je klíčový, u mužů může proběhnout okamžitě

Odběr spermií je přitom podle lékaře velmi rychlý, může se odehrát dokonce již v den vyslechnutí diagnózy. „U žen je odběr časově trochu náročnější, je potřeba podstoupit stimulaci, která obvykle trvá deset až čtrnáct dní. Muži to však mají výrazně jednodušší, v jejich případě k odběru spermatu může dojít bez prodlení,“ vysvětluje lékař s tím, že po ukončení léčby se porovnají buňky zmrazené s buňkami, které se aktuálně tvoří. Pro oplodnění se následně použijí ty, které jsou v lepší kondici. „Zpravidla jsou to ty, které byly odebrány před započatím léčby,“ říká lékař s tím, že velmi zásadní je však efektivní spolupráce mezi specialisty na reprodukci a onkology. Ta probíhá například v rámci mezioborové pracovní skupiny OFIS, kde mohou onkologové a reprodukologové vést ohledně zachování plodnosti onkologicky nemocných pacientů odborný dialog.

Spermie se prudce zmrazí v tekutém dusíku, vydrží i desítky let

Samotný odběr je poměrně rychlý. Ideální je dodržet jedno až třídní sexuální abstinenci a následně se dostavit na kliniku, kde je sperma odebráno v odběrové místnosti do speciální nádoby. Pokud by tento způsob muži nevyhovoval, je obvykle možné se domluvit na odběru v prostředí domova. V případě onkologického onemocnění je však zásadní čas, proto je vhodné přistoupit k odběru co

nejdříve. „Odebrané spermie se pak mohou zamrazením v tekutém dusíku při teplotě minus 196 stupňů uchovat i desítky let. K metodě prudkého zmrazení, neboli vitifikaci, se přistupuje proto, že nedochází k vytváření ledových krystalků, které by mohly buňky poškodit,“ objasňuje lékař.

Prevence je důležitá i v případě rodinné anamnézy

Včasné uchování reprodukčních buněk je důležité také pro muže, kteří se sami s rakovinou varlat nepotýkají, avšak v jejichž rodinné anamnéze toto onemocnění figuruje. V takovém případě je podle lékaře na místě podstoupit genetické vyšetření. V případě pozitivního výsledku (tedy potvrzení vyššího rizika rakovinového bujení) se totiž tito lidé dostanou do programu preventivních opatření, aby se případné onemocnění zachytilo včas. „Toto je situace, kdy by se měl pacient dostat v rámci prevence také na reprodukční kliniku, zejména pokud je v plodném věku a plánuje založit nebo rozšířit rodinu,“ uzavírá MUDr. Maděrková.

<https://www.dychame.cz/muzu-s-rakovinou-varlete-v-cesku-pribyva-na-zmrazeni-spermii-pred-lecbou-se-vsak-obcas-zapomina-pritom-hrozi-neplodnost>